Izvađeno iz:
Rječnik biblijske teologije, Xavier Leon-Dufour, Kršćanska sadašnjost, Zagreb,1993.

U rječniku se koriste biblijski citati (samo kratice iz pokoncilske Biblje u izdanju Kršćanske sadašnjosti).

Biblijski tekstovi preuzeti su iz internetskog izdanja Velike biblijske konkordancije:
http://www.intratext.com/IXT/SCR0002/_P1.HTM

Tekst iz rječnika je napisan **podebljanim ili masnim slovima.**

U rječniku i u Bibliji se koristi ime Jahve koje je ovdje zamijenjeno imenom Gospodin.

Uveden je ženidbeni nauk

Jer je moral počeo dobrano padati - uveo sam ženidbeni nauk za mladence. Nauk držim odjelito za zaručnike jedan dan, a za zaručnice drugi. Obično u utorak za ženske, a u četvrtak za muškarce. Razlažem im: 1.) što je ženidba; 2.) Svrhu ženidbe; tu im otvoreno govorim o svijem grijesima, o tom, da ne smiju ništa činiti da dijece ne dobiju, i o tom, da ne smiju ništa činiti, da dijeca ne bi došla živa na svijet. O tom im svemu otvoreno govorim, jer znam, da imade tih grijeha u župi i baš sam i tim načinom i doznao za te grijehe medju mojim narodom. 3.) Govorim im da su dužni roditelji dati djeci svojoj a.) dobar nauk; b.) dobar primjer; c.) na dijecu paziti (nadzirati) d.) kad su dobra nagraditi ih, a zla, kazniti; i konačno e.) za dijecu se Bogu moliti. Ženidbeni se nauk drži onaj tjedan iza prvog oziva. Tko ne dodje, nije sljedeće nedjelje ozivan. Na taj sam ih način prisilio, dolaziti, pa sada i dolaze.

Spomenice župa: Maja, Viduševac, Glina, Mala Solina, Župa Sv. Ivana Nepomuka, Glina, 1998. str. 218.

https://archive.org/details/spomenica_zupa_maja_vidusevac_glina_mala_solina_1998

Slike generirane u android aplikaciji Dreamai v.1.0.4 i obrađene u android aplikaciji Comic Book Creator

SPOLNOST

Iako se mnoge jedinice ovog rječnika usput bave spolnošću, korisne je ovdje sabrati razne biblijske datosti koje se odnose na nju. Sama se ta riječ ne susreće u Bibliji, ali se različitost spolova često spominje da bi se razjasnio misterij odnosa muž - žena. Poštujući specifične doprinose Starog zavjeta i Novog zavjeta, ipak se čini pogodnijim da se ti doprinosi ne obrade u svom kronološkom slijedu: mnogo je, naime, datosti Starog zavjeta koje svoj puni smisao nalaze tek s dolaskom Isusa Krista.

I. SPOLNOST I LJUDSKO PITANJE

Nasuprot tvrdnji Knjige Postanka: "Muško i žensko stvori ih" (Post 1,27),

(Post 1,27)
(27) Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih.

Pavao izjavljuje: "Nema više ni muškog ni ženskog, jer ste svi samo jedan u Kristu Isusu" (Gal 3,28).

(Gal 3,28)
(28) Nema više: Židov - Grk! Nema više: rob - slobodnjak! Nema više: muško - žensko! Svi ste vi Jedan u Kristu Isusu!

Među tim dvjema tvrdnjama naziremo neku napetost; ipak, one nisu proturječne, već se uzajamno razjašnjuju i uvjetuju.

1. ***"Muško i žensko stvori ih" (Post 1,27).***

(Post 1,27)
(27) Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih.

-U Starom zavjetu razlika spolova prije svega je povezana s uvjerenjem da je čovjek stvoren "na sliku Božju". Neposredni kontekst toga mjesta, koje je djelo svećeničkog redaktora (P), ograničuje se na to da razliku spolova između muškarca i žene poveže s plodnošću Boga koji daje život i koji je Gospodar svemira (Post 1,28).

(Post 1,28)
(28) I blagoslovi ih Bog i reče im: "Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite! Vladajte ribama u moru i pticama u zraku i svim živim stvorovima što puze po zemlji!"

Jahvističko (J) je gledište potpunije. U njegovim očima temelj za razliku među spolovima jest u nužnosti da čovjek živi u društvu: "Nije dobro da čovjek bude sam: načinit ću mu pomoć kao što je on" (Post 2,18).

(Post 2,18)
(18) I reče Gospodin, Bog: "Nije dobro da čovjek bude sam: načinit ću mu pomoć kao što je on."

S plodnošću, na koju ni taj pisac ne zaboravlja (3,20),

(Post 3,20)
(20) Svojoj ženi čovjek nadjene ime Eva, jer je majka svima živima.

povezuje se odnos drugojakosti spolova. Te dvije motivacije smještaju pojedinca u određeni društveni kontekst. U idealnom obliku, u ozračju raja, susret bića odvija se u jednostavnosti: "A bijahu oboje goli - čovjek i njegova žena - ali ne osjećahu stida" (2,25).

(Post 2,25)
(25) A bijahu oboje goli - čovjek i njegova žena - ali ne osjećahu stida.

No, grijeh, kao odvajanje od Boga, unosi među njih udaljenost i strah. Odsad je spolna veza dvoznačna. Ona je u temelju i dalje dobra, ali je pala pod vlast sile razdora, grijeha. Umjesto radosti pred nesvodivom drugojakosti drugoga, u partnera se javlja želja za sebičnim posjedovanjem (3,16).

(Post 3,16)
(16) A ženi reče: "Trudnoći tvojoj muke ću umnožit, u mukama djecu ćeš rađati. Žudnja će te mužu tjerati, a on će gospodariti nad tobom."

Seksualni poriv, kojemu je obilježje okretanje prema van, sada je poremećen pokretom introverzije: umjesto da se okreće prema drugome, on se uvlači u sebe.
Valjanost i vrijednost spolne veze u ženidbi nisu u Bibliji nikada dovođeni u pitanje. Ne samo u Pjesmi nad pjesmama (Pj 4,1; 5,9; 6,4)

(Pj 4,1)
Kako si lijepa, prijateljice moja, kako si lijepa! Imaš oči kao golubica (kad gledaš) ispod koprene. Kosa ti je kao stado koza što izađoše na brdo Gilead.

(Pj 5,9)
(9) Što je tvoj dragi bolji od drugih, o najljepša među ženama, što je tvoj dragi bolji od drugih te nas toliko zaklinješ?

(Pj 6,4)
(4) Lijepa si, prijateljice moja, kao Tirsa, krasna si kao Jeruzalem, strašna kao vojska pod zastavama.

već i u većini drugih tekstova vidimo, što se tiče ženidbe, zapažanje tih dvaju vidova: drugojakosti i plodnosti: "Raduj se sa ženom svoje mladosti" (Izr 5,18; usp. Ez 24,15; Sir 26,16 sl; Prop 9,9).

(Izr 5,18)
(18) Neka je blagoslovljen izvor tvoj i raduj se sa ženom svoje mladosti:

(Ez 24,15)
(15) I dođe mi riječ Gospodnja: (16) "Sine čovječji, evo, nenadanom smrću oduzet ću ti radost očinju! Ne tuguj, ne plači i ne roni suza!

(Sir 26,16 sl)
(16) Kao što sunce blista na planinama Gospodnjim, tako i ljepota vrsne žene u urednosti kuće

njezine. (17) Kao svijeća što svijetli na svetom svijećnjaku, tako je krasno lice na skladnu tijelu. (18) Kao stupovi zlatni na podnožju srebrnu, tako su lijepe noge na čvrstim petama.

(Prop 9,9)
(9) Uživaj život sa ženom koju ljubiš u sve dane svojega ispraznog vijeka koji ti Bog daje pod suncem, jer to je tvoj udio u životu i u trudu kojim se trudiš pod suncem.

A za čim teži to jedinstveno biće koje je Bog oblikovao od čovjeka i žene? 'Za naraštajem što ga Bog dariva' (Mal 2,14 sl).

(Mal 2,14 sl)
(14) I vi pitate: "Zašto?" Zato što je Gospodin bio svjedok između tebe i žene mladosti tvoje kojoj si nevjeran premda ti drugarica bijaše i žena tvoga saveza. (15) Nije li On načinio jedno jedino biće dahom životnim obdareno? A što to jedino biće traži? Božanski naraštaj! Poštuj dakle život svoj i ne budi nevjeran ženi svoje mladosti. (16) Jer ja mrzim otpuštanje žena - govori Gospodin, Bog Izraelov - i onog koji nevjerom haljine svoje kalja - govori Gospodin nad Vojskama! Poštujte dakle život svoj, ne budite nevjerni!

Isus posiže za istim izrazima kao i Knjiga Postanka te naglašava nerazrješivost tako stvorenog para: "Prema tome, oni nisu više dva, nego jedno tijelo" (Mt 19,6 sl).

(Mt 19,6 sl)
(6) Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Što, dakle, Bog združi, čovjek neka ne rastavlja." (7) Kažu mu: "Zašto onda Mojsije zapovjedi *dati otpusno pismo i - otpustiti?"* (8) Odgovori im: "Zbog tvrdoće srca vašega dopusti vam Mojsije otpustiti žene, ali od početka ne bijaše tako. (9) A ja vam kažem: Tko otpusti svoju ženu - osim zbog bludništva - pa se oženi drugom, čini preljub."

Pavao, najzad, koga ponekad s nepravdom smatraju asketom neprijateljski raspoloženim prema spolnom životu, daje supruzima usmjerenja koja uvijek vrijede za naše suvremenike (1 Kor 7,1-6).

(1 Kor 7,1-6)
Sada o onome što ste mi pisali. Dobro je čovjeku ne dotaći ženu. (2) Ipak, zbog bludnosti, neka svaki ima svoju ženu i svaka neka ima svoga muža. (3) Muž neka vrši dužnost prema ženi, a tako i žena prema mužu. (4) Žena nije gospodar svoga tijela, nego muž, a tako ni muž nije gospodar svoga tijela, nego žena. (5) Ne uskraćujte se jedno drugome, osim po dogovoru, povremeno, da se posvetite molitvi pa se opet združite da vas Sotona ne bi napastovao zbog vaše neizdržljivosti. (6) Ali to velim kao dopuštenje, ne kao zapovijed.

Protiv varljivih želja za suzdržljivošću što se javljaju u Korinćana, on podsjeća na normalan put ženidbe, na dužnost spolnih veza: "Jedno se drugome nemojte uskraćivati, osim možda po dogovoru (ek symphonou), za neko vrijeme, da se posvetite molitvi; zatim se opet sastajte" (7,5; usp. 1 Tim 4,3; 5,14).

(1 Kor 7,5)
(5) Ne uskraćujte se jedno drugome, osim po dogovoru, povremeno, da se posvetite molitvi pa se opet združite da vas Sotona ne bi napastovao zbog vaše neizdržljivosti.

(1 Tim 4,3)
(3) koji zabranjuju ženiti se i nameću uzdržavati se od jela što ih je Bog stvorio da ih sa

zahvalnošću uzimaju oni koji vjeruju i znaju istinu.

(1 Tim 5,14)
(14) Hoću dakle da se mlađe udaju, djecu rađaju, da budu kućevne te ne daju protivniku nikakva povoda za pogrđivanje.

Podržano je, dakle, pa čak i vrednovano, ono stanje nastalo stvaranjem. Zajedništvo supruga odsad se proteže i na povlašteno područje molitve.

2. "*Nema više ni muškog ni ženskog*, jer ste svi samo jedan u Kristu Isusu" (Gal 3,28).

(Gal 3,28)
(28) Nema više: Židov - Grk! Nema više: rob - slobodnjak! Nema više: muško - žensko! Svi ste vi Jedan u Kristu Isusu!

Ta tvrdnja ne poriče ništa od ranijih perspektiva, no s obzirom na položaj koji pripada čovjeku i ženi Isusov je dolazak izazvao promjenu koja spolnosti daje njenu pravu dimenziju.

Isus nije o tome razradio teoriju, ali je za sebe prihvatio stanovito posebno ponašanje i uputio ljudima određeni poziv. Isus, naime, nije živio poput židovskih rabina, koji su, po tadašnjem običaju, morali biti oženjeni. Možda je beženstvo kod esena (Kumran), koje su oni po svoj prilici provodili, pridonjelo tome da se ukloni čuđenje ili sablazan što ih je to stanje moglo prouzročiti. Ali kod Isusa nije posrijedi neki asketizam neprijateljski raspoložen prema ženi. Njegovi motivi shvatljivi su u onoj izjavi koja predstavlja uvjerljivu ispovijest: "Ima i takvih koji se odriču ženidbe radi kraljevstva nebeskog" (Mt 19,12).

(Mt 19,12)
(12) Doista, ima za ženidbu nesposobnih koji se takvi iz utrobe materine rodiše. Ima nesposobnih koje ljudi onesposobiše. A ima nesposobnih koji sami sebe onesposobiše poradi kraljevstva nebeskoga. Tko može shvatiti, neka shvati."

Te su riječi poziv onome "koji ih može razumjeti"; kod Luke one imaju tako oporu paralelu: tko hoće biti Isusov učenik, mora se odreći vlastite žene (Lk 14,26).

(Lk 14,26)
(26) "Dođe li tko k meni, a ne mrzi svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik!

Takav životni plan može se shvatiti tek ako se promatra u sklopu i službi nove stvarnosti koja se objavljuje s Isusom: dolazak kraljevstva Božjega, u koje se ulazi idući za njim. Pristup tom novom redu stvari može značiti i poziv da se nadiđe zapovijed stvaranja, osmišljujući dragovoljnu suzdržljivost.

Idući Isusovim stopama, Pavao, koji je možda bio i oženjen, stupa u obranu djevičanstva. Dvije su pobude tom novom tipu ponašanja: karizma naročita poziva, slična Pavlovu pozivu (1 Kor 7,7),

(1 Kor 7,7)
(7) A htio bih da svi ljudi budu kao i ja; ali svatko ima svoj dar od Boga, ovaj ovako, onaj onako.

i stanje koje je nastalo zbog svršetka vremena koji nastupa s Isusom. Jer, činjenica da se nalazimo u 'posljednjim vremenima' povlači sa sobom razlikovanje dviju novih kategorija

čovještva: prijašnjoj opreci muškarac/žena pridolazi opreka oženjen/neoženjen. Ta dva tipa muškaraca i žena nužna su da nadopunjujući se uspostave i izraze puninu kraljevstva nebeskoga. Pogrešno bi dakle bilo reći, imajući na umu samo tvrdnje Starog zavjeta, da se muškarac ili žena može potpuno razviti samo ostvarenim jedinstvom sa spolnim partnerom. Jer u sveobuhvatnoj ljudskoj zajednici, obnovljenoj u Kristu Isusu, moguće je imati zajedništvo s nekim "ti" i odričući se tjelesnog spolnog života.

II SPOLNOST, SAKRALNO I SVETO

1. Religije Izraelu susjednih naroda prenosile su spolnost čak i u svijet bogova. Vidimo kako u tim religijama sve vrvi od božanstava očeva i majki, bogova ljubavi koji se žene među sobom li s ljudima, kako sve vrvi 'svetom prostitucijom' (hramskim bludom), oličenjem božanstva. Izrael se susreo s Baalovima i Aštartama, njihovim poklonicima koji se zakapaju da budu znamen jedinstva neba i zemlje; on je u nekoj mjeri čak i šurovao s tim lažnim bogovima i salio "zlatno tele" (Izl 32,4),

(Izl 32,4)
(4) Primivši zlato iz njihovih ruku, rastopi kovinu u kalupu i načini saliveno tele. A oni poviču: "Ovo je tvoj bog, Izraele, koji te izveo iz zemlje egipatske."

znamen muškosti. Ipak je borba protiv tih tuđih religija završila pobjedom jahvizma, iako se, unatoč zabrani izrečenoj u Pnz 23,18,

(Pnz 23,18)
(18) Neka ne bude svetišne bludnice među izraelskim kćerima i neka ne bude svetišnog bludnika među izraelskim sinovima!

još uvijek bilježi postojanje osoba koje se posvećuju hramskom bludu (1 Kr 14,24; 15,12; 22,47; 2 Kr 23,7; Hoš 4,4; Mih 1,7). (Hoš 4,4 ne odgovara smislu i dodano je Jl 4,3 -napomena Milan K.)

(1 Kr 14,24)
(24) Bilo je čak posvećenih bludnica u zemlji. Oponašao je sve grozote naroda što ih je Gospodin otjerao ispred sinova Izraelovih.

(1 Kr 15,12)
(12) Protjerao je iz zemlje posvećene bludnice i uklonio sve idole koje njegovi oci bijahu načinili.

(1 Kr 22,47)
(47) Istrijebio je iz zemlje preostale bludnice, koje su se održale iz vremena njegova oca Ase.

(2 Kr 23,7)
(7) Razorio je stanove posvećenih bludnica koji su bili u Domu Gospodnjem i u kojima su žene tkale haljine Ašeri.

(Hoš 4,4)
(4) Ipak neka se nitko ne parbi, neka nitko ne kori! Ali s tobom se moram parbiti, svećeniče.

(Jl 4,3)
(3) Baciše ždrijeb za moj narod; davali su dječake za bludnice, djevojke prodavali za vino i pili."

(Mih 1,7)
(7) Razbit će se svi njeni kipovi, sva će joj se plaća bludnička ognjem spaliti, raskomadat ću sve njene idole, jer su od bludničke plaće nakupljeni, i opet će postati plaćom bludničkom."

Izrael je i pošto se očistio od tih poganskih običaja nastavio povezivati spolno sa sakralnim. Ali izvor te sakralizacije premješta se drugamo. Nije više riječ o nasljedovanju pobožanstvenjene spolnosti, već o obavljanju zadaće što ju je potakla Božja riječ, sudjelujući u njegovoj stvaralačkoj moći. Eva koja je upravo postala majkom kliče: "Muško sam čedo stekla pomoću Gospodina" (Post 4,1).

(Post 4,1)
Čovjek pozna svoju ženu Evu, a ona zače i rodi Kajina, pa reče: "Muško sam čedo stekla pomoću Gospodina!"

Posljedica tog novog oblika sakralizacije jest ponajprije uporaba spolne simbolike (očinske ili bračne) za izražavanje Izraelove veze s Bogom. S tim se može povezati i običaj obrezanja kao oznaka za savez s Gospodinom (Post 17,9-14; Lev 12,3).

(Post 17,9-14)
(9) Još reče Bog Abrahamu: "A ti Savez čuvaj moj - ti i tvoje potomstvo poslije tebe u sve vijeke.
(10) A ovo je Savez moj s tobom i tvojim potomstvom poslije tebe koji ćeš vršiti: svako muško
među vama neka bude obrezano. (11) Obrezujte se, i to neka bude znak Saveza između mene i vas.
(12) Svako muško među vama, kroz vaša pokoljenja, kad mu se navrši osam dana, neka bude
obrezano; i rob, rođen u vašem domu, i onaj što bude kupljen od stranca, koji ne bude od vaše krvi.
(13) Da, i rob rođen u tvome domu ili za novac kupljen mora se obrezati! Tako će moj Savez na
vašem tijelu ostati vječnim Savezom. (14) Muško koje se ne bi obrezalo neka se odstrani od svoga
roda: takav je prekršio moj Savez."

(Lev 12,3)
(3) Osmoga dana neka se dijete obreže.

Drugi vid ove sakralizacije spolnosti odnosi se na obrede čistoga i nečistoga, koje je Izrael baštinio od starih istočnjačkih obreda. Kad bi rodila dijete, žena bi bila proglašena nečistom i ne bi smjela dolaziti u svetište (Lev 12,6);

(Lev 12,6)
(6) A kad se navrši vrijeme njezina čišćenja - bilo za sinčića, bilo za kćerkicu - neka donese svećeniku na ulaz u Šator sastanka jednogodišnje janje za žrtvu paljenicu i jednoga golubića ili grlicu za žrtvu okajnicu.

isto vrijedi i za razdoblje menstruacije (15,19-30),

(Lev 15,19-30)
(19) "Kad žena imadne krvarenje, izljev krvi iz svoga tijela, neka ostane u svojoj nečistoći sedam
dana; tko se god nje dotakne neka je nečist do večeri. (20) Na što god bi legla za svoje nečistoće
neka je nečisto; na što god sjedne neka je nečisto. (21) Tko se dotakne njezine posteljine neka opere
svoju odjeću, u vodi se okupa i do večeri ostane nečistim. (22) Tko god dotakne bilo koji predmet

na kojemu je ona sjedila neka svoju odjeću opere, u vodi se okupa i nečist ostane do večeri. (23) A ako bi se dotakao čega što je bilo na njezinoj postelji ili na predmetu na kojem je ona sjedila, neka je nečist do večeri. (24) Ako koji čovjek s njom legne, njezina nečistoća za nj prianja, pa neka je nečist sedam dana. Svaka postelja na koju on legne neka je nečista. (25) Ako žena imadne krvarenje dulje vremena izvan svoga mjesečnog pranja, ili ako se njezino mjesečno pranje produžuje, neka se smatra nečistom sve vrijeme krvarenja kao da su dani njezina mjesečnog pranja. (26) Svaka postelja na koju legne za sve vrijeme svoga krvarenja bit će joj kao i postelja za njezina mjesečnog pranja. I svaki predmet na koji sjedne neka postane nečistim kao što bi bio nečist u vrijeme njezina mjesečnog pranja. (27) A svatko tko ih se dotakne neka je nečist; neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i ostane nečistim do večeri. (28) Ako ozdravi od svog krvarenja, neka namiri sedam dana, a poslije toga neka je čista. (29) Osmoga dana neka uzme dvije grlice ili dva golubića te ih donese svećeniku na ulaz u Šator sastanka. (30) Neka jedno svećenik prinese kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu. Tako će svećenik obaviti pred Gospodinom obred pomirenja nad njom, za njezino nečisto krvarenje."

a kod muškaraca za slučaj noćne polucije (15,1-17; Pnz 23,11).

(Lev 15,1-17)
Gospodin reče Mojsiju i Aronu: (2) "Govorite Izraelcima i kažite im: 'Kad koji čovjek imadne izljev iz svoga tijela, njegov je izljev nečist. (3) Evo u čemu je njegova nečistoća ako ima taj izljev: ispusti li njegovo tijelo izljev ili ga zadrži, on je nečist. (4) Svaka postelja na koju legne onaj koji ima izljev neka je nečista; i svaki predmet na koji sjedne neka je nečist. (5) A svaki koji se dotakne njegove posteljine neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i nečistim ostane do večeri. (6) Tko god sjedne na predmet na kojemu je sjedio onaj koji je imao izljev neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i nečistim ostane do večeri. (7) Tko se dotakne tijela onoga koji je imao izljev neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i do večeri nečistim ostane. (8) Ako onaj koji ima izljev pljune na koga tko je čist neka taj opere svoju odjeću, u vodi se okupa i nečistim ostane do večeri. (9) Neka je nečisto i svako sjedalo na koje za vožnje sjedne onaj koji ima izljev; (10) i tko se dotakne čega što je pod tim bolesnikom bilo neka je nečist do večeri. Tko ponese štogod takvo neka svoju odjeću opere, u vodi se okupa i ostane nečistim do večeri. (11) A svaki koga se onaj koji ima izljev dotakne neopranih ruku neka svoju odjeću opere, u vodi se okupa i ostane nečistim do večeri. (12) Zemljana posuda koje se dotakne onaj s izljevom neka se razbije, a svaki drveni sud neka se vodom ispere. (13) Kad se onaj koji ima izljev od toga izliječi, neka onda nabroji sedam dana za svoje oćišćenje; neka opere svoju odjeću, okupa se u živoj vodi i neka je čist. (14) Osmoga pak dana neka uzme dvije grlice ili dva golubića, dođe pred Gospodina na ulaz u Šator sastanka pa ih svećeniku preda. (15) Neka ih svećenik prinese jedno kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu. Time će svećenik izvršiti obred pomirenja nad tim čovjekom za njegov izljev. (16) Kad čovjek imadne sjemeni izljev, neka u vodi okupa cijelo svoje tijelo i ostane nečistim do večeri. (17) Svaka haljina i svaka koža na koju dospije takav sjemeni izljev neka se u vodi opere i ostane nečistom do večeri.

(Pnz 23,11)
(11) Ako je među tvojima tko postao nečist zbog noćnog izljeva, neka iziđe iz tabora i neka se ne vraća u nj.

I sami spolni odnošaji onesposobljuju za kult (Lev 15,18; Izl 19,15; 1 Sam 21,5 sl; 2 Sam 11,11),

(Lev 15,18)
(18) Ako koja žena legne s kojim čovjekom i on ispusti sjeme, neka se okupaju u vodi i budu nečisti do večeri'."

(Izl 19,15)
(15) "Budite gotovi za prekosutra!" - rekne Mojsije narodu. "Ne primičite se ženi!"

(1 Sam 21,5 sl)
(5) A svećenik odgovori Davidu: "Nemam pri ruci običnoga kruha nego samo svetoga kruha; ali samo ako su se tvoji momci uzdržali od žena." (6) David odgovori svećeniku ovako: "Sasvim pouzdano! Žene su nam bile uskraćene, kao uvijek kad izlazimo na vojni pohod, i tijela su u momaka čista. Iako je ovo običan put, uistinu su danas čisti tijelom."

(2 Sam 11,11)
(11) A Urija odgovori Davidu: "Kovčeg, Izrael i Juda borave pod šatorima, moj gospodar Joab i straža moga gospodara borave na otvorenu polju, a ja da uđem u svoju kuću da jedem i da pijem i da spavam sa svojom ženom? Živoga mi Gospodina, i tako mi tvoga života, zaista neću učiniti nešto takvo!"

a to naročito vrijedi za svećenike (Izl 20,26; 28,42; Pnz 23,2).

(Izl 20,26)
(26) Ne uzlazi na moj žrtvenik po stepenicama, da se ne pokaže na njemu golotinja tvoja."

(Izl 28,42)
(42) Napravi za njih gaćice od lana da im pokriju golo tijelo. Neka sežu od bedara do stegna.

(Pnz 23,2)
(2) Neka se u Gospodnju zajednicu ne prima onaj komu je stučena mošnjica ili odrezano udo.

Ti propisi nipošto nisu proistekli iz preziranja spolnosti, već iz njezine sakralizacije, ili bolje: plod su dvoznačnosti sakralnoga na tom području i plod dvoznačnosti kultne čistoće. Najzad, nije li čin koji znači stvarno sudjelovanje u stvaralačkoj Božjoj moći u sukobu s kultnim činom, koji tek oponaša vezu s Bogom?

2. Svi su ti tabui nestali s pojavom kršćanske vjere. Ili radije: dogodio se prijelaz od prijašnje sakralizacije na novo poimanje svetosti. Tako se mogu razjasniti neke Pavlove tvrdnje: "Jer muža nevjernika posvećuje žena... Inače bi vaša djeca bila nečista, a sad su sveta" (1 Kor 7,14).

(1 Kor 7,14)
(14) Ta muž nevjernik posvećen je ženom i žena nevjernica posvećena je bratom. Inače bi djeca vaša bila nečista, a ovako - sveta su.

To objektivno stanje ne proizlazi više iz sakralnosti spolne veze, nego iz uključenosti u sveti narod, a u krajnjem potezu iz prisutnosti Duha Svetoga. Upravo s tom obdarenošću Duhom treba povezati one preporuke što ih Pavao, nastavljajući zacijelo prvotnu katehezu, iznosi glede zahtjeva spolne čistoće koji daju obilježje kršćanskom životu: "Ovo je, naime, volja Božja: vaše posvećenje, to jest da izbjegavate bludnost, da svaki od vas zna steći svoju ženu s posvećenjem i poštovanjem, ne sa strašću, to jest s požudom, poput pogana koji ne poznaju Boga" (1 Sol 4,3 sl).

(1 Sol 4,3 sl)

(3) Doista, ovo je volja Božja: vaše posvećenje - da se uzdržavate od bludnosti, (4) da svatko od vas zna svoje tijelo posjedovati u svetosti i poštovanju, (5) a ne u pohotnoj strasti kao *pogani koji ne poznaju Boga,*

Odsad je tijelo, darom Duha, posvećeno i ono "nije za bludnost, nego za Gospodina" (1 Kor 6,13).

(1 Kor 6,13)
(13) "Jela trbuhu, a trbuh jelima; Bog će i jedno i drugo uništiti." Ali ne tijelo bludnosti, nego Gospodinu, i Gospodin tijelu!

Što se tiče spolne simbolike, ona je transponirana (premještena -napomena Milan K.) **na Krista i Crkvu. "Muževi, ljubite svoje žene kao što je i Krist ljubio Crkvu" (Ef 5,25).**

(Ef 5,25)
(25) Muževi, ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu te sebe predao za nju

Pavao podsjeća na Stvoriteljevu zapovijed: "... čovjek će ostaviti oca i majku te prionuti uz ženu svoju, i bit će oni samo jedno tijelo", a onda dodaje: "Ova je tajna uzvišena - a ja velim (da je uzvišena) u odnosu na Krista i Crkvu (Ef 5,31 sl).

(Ef 5,31 sl)
(31)Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; dvoje njih bit će jedno tijelo. (32) Otajstvo je to veliko! Ja smjeram na Krista i na Crkvu. (33) Dakle, neka svaki od vas ljubi svoju ženu kao samog sebe, a žena neka poštuje svog muža.

Ista simbolika izražava vezu vjernika s Bogom. Bludnica jaši na Zvijeri (Otk 17),

(Otk 17)
I dođe jedan od sedam anđela što nose sedam čaša i prozbori mi: "Dođi pokazat ću ti sud nad Bludnicom velikom što *sjedi nad vodama velikim,* (2) s kojom su bludničili kraljevi zemlje i pozemljari *se opiše vinom* bluda njezina." (3) I odnese me u duhu u pustinju. Tu vidjeh Ženu koja sjede na skrletnu Zvijer, punu bogohulnih imena, sa sedam glava i deset rogova. (4) Žena bijaše odjevena u grimiz i skrlet, sva u zlatu, dragom kamenju i biserju. U ruci joj zlatna čaša puna gnusobe i nečisti bluda njezina. (5) Na čelo joj napisano ime - tajna: "Babilon veliki, mati bludnica i gnusoba zemljinih." (6) I vidjeh: Žena je pijana od krvi svetih i od krvi svjedoka Isusovih. Kad je vidjeh, čudom se silnim začudih. (7) Nato će mi anđeo: "Što se čudiš? Ja ću ti kazati tajnu te žene i Zvijeri koja je nosi, Zvijeri sa sedam glava i deset rogova."
Zvijer i Bludnica
(8) "Zvijer koju vidje bijaše i više nije; zamalo izlazi iz Bezdana i ide u propast. I zapanjit će se pozemljari - oni kojima ime, od postanka svijeta, nije zapisano u knjigu života - kad vide da Zvijer bijaše i više nije, a opet je tu. (9) Tu se hoće mudre pameti! Sedam glava sedam je bregova na kojima žena sjedi. A i sedam kraljeva: (10) pet ih već pade, jedan jest, a jedan još ne dođe: kada dođe, ostati mu je zamalo. (11) I Zvijer koja bijaše i više nije, osma je, a iz broja je njih sedmero, i ide u propast. (12) *Deset rogova* što ih vidje *deset je kraljeva;* oni još ne primiše kraljevstva, ali će - samo za jedan sat - primiti vlast kao kraljevi zajedno sa Zvijeri. (13) Jedne su misli: svu svoju silu i vlast predati Zvijeri. (14) Ratovat će protiv Jaganjca, ali će ih pobijediti Jaganjac - i njegovi pozvanici, izabranici, vjernici - jer on je *Gospodar gospodara* i *Kralj kraljeva."* (15) I reče mi anđeo: "Vode što ih vidje, na kojima Bludnica sjedi, to su puci i mnoštva i narodi i jezici. (16) I onih deset rogova što ih vidje i Zvijer - oni će zamrziti Bludnicu, opustošiti je i ogoliti, najesti se mesa

njezina i ognjem je spaliti. (17) Jer Bog im u srce stavi izvršiti naum njegov: da jednodušno predadu kraljevstvo svoje Zvijeri dok se ne ispune riječi Božje. (18) Žena koju vidje grad je veliki što kraljuje nad kraljevima zemaljskim."

dok pravi vjernici slijede Janje, jer oni su "djevice" (14,4).

(Otk 14,4)
(4) Ti se ne okaljaše sa ženama, djevci su! Oni prate Jaganjca kamo god pođe. Otkupljeni su od ljudi kao prvine Bogu i Jaganjcu;

III. VRŠENJE I NAKANA

1. Spolnim se moralom bavi mnoštvo propisa *u Starom zavjetu.* Nije to iz neke želje da se osudi spolnost, niti iz pretjerane pažnje što bi je moral posvećivao tom zasebnom području, već je to posljedica sakralizacije o kojoj je ranije bilo riječi. Osim toga, ima u tome i neka obrambena reakcija protiv izopačena svijeta koji je svoj erotizam često skrivao pod plašt religije. Najzad, ne smije se smetnuti s uma ni odgojna uloga Zakona koji se brinuo za higijenu naroda Božjega. Predugo bi bilo iscrpno nabrajati te propise. Spomenimo propis u Lev 20,10-21, u kojem se osuđuju: bludničenje

(Lev 20,10-21)
(10) Čovjek koji počini preljub sa ženom svoga susjeda neka se kazni smrću - i preljubnik i preljubnica. (11) Čovjek koji bi legao sa ženom svoga oca - otkrio bi golotinju svoga oca - neka se oboje kazne smrću, krv njihova neka padne na njih. (12) Legne li tko sa svojom snahom, neka se oboje kazne smrću. Učinili su rodoskvrnuće i neka krv njihova padne na njih. (13) Ako bi muškarac legao s muškarcem kao što se liježe sa ženom, obojica bi počinila odvratno djelo. Neka se smaknu i krv njihova neka padne na njih. (14) Čovjek koji se oženi kćerju i njezinom majkom - krajnja je to pokvarenost! - neka se u vatri spali i on i one, da među vama ne bude pokvarenosti. (15) Čovjek koji bi spolno općio sa životinjom ima se smaknuti. Životinju ubijte! (16) Ako bi se žena primakla bilo kakvoj životinji da se s njom pari, ubij i ženu i životinju. Neka se smaknu i njihova krv neka padne na njih. (17) Čovjek koji bi se oženio svojom sestrom, kćerju svoga oca ili kćerju svoje majke te vidio njezinu golotinju, a ona vidjela njegovu - pogrdno je to djelo! - neka se istrijebe pred očima naroda. Otkrio je golotinju svoje sestre, pa neka snosi i posljedice svoje krivnje. (18) Čovjek koji bi legao sa ženom za njezina mjesečnog pranja te otkrio njezinu golotinju - razgolio izvor njezine krvi i ona sama otkrila izvor svoje krvi - neka se oboje odstrane iz svoga naroda. (19) Ne otkrivaj golotinje sestre svoje majke niti sestre svoga oca - to je otkrivanje golotinje svoga roda, neka snose posljedice svoje krivnje. (20) Čovjek koji bi legao sa svojom strinom otkrio bi golotinju svoga strica. Neka snose posljedice svoga grijeha: neka umru bez poroda. (21) Čovjek koji bi se oženio ženom svoga brata - golotinju bi svoga brata otkrio - i to je nečisto. Neka ostanu bez poroda."

(usp. Pnz 22,23-29),

(Pnz 22,23-29)
(23) Ako mladu djevicu zaručenu za nekoga u gradu sretne drugi čovjek i s njom legne, (24) oboje ih dovedite vratima toga grada pa ih kamenjem zasipljite dok ne umru: djevojku što nije zvala u pomoć u gradu, a čovjeka što je oskvrnuo ženu bližnjega svoga. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine. (25) Ako čovjek u polju naiđe na zaručenu djevojku i silom legne s njom, onda neka se pogubi samo taj što je s njom legao; (26) a djevojci nemoj ništa: nema na njoj krivnje kojom bi zasluživala smrt. Jer to je kao da navali tko na bližnjega svoga i ubije ga. (27) On ju je zatekao u

polju; i premda je zaručena djevojka zapomagala, nije bilo nikoga da joj priskoči u pomoć. (28) Ako čovjek naiđe na mladu djevicu koja nije zaručena te je pograbi i s njom legne, pa budu uhvaćeni na djelu, (29) tada čovjek koji je s njom ležao neka djevojčinu ocu dade pedeset srebrnika. A budući da ju je oskvrnuo, neka je uzme za ženu da je ne može pustiti dok je živ.

spolni odnošaji sa ženom u vrijeme menstruacije, preljub (usp. Pnz 5,18; 22,22; uz spominjanje požude u Izl 20,17 i Izr 2,16; 6,25; 7,55 sl; Sir 9,9), (ne postoji Izr 7,55 sl nego 7,25 sl. - napomena Milan K.)

(Pnz 5,18)
(18) Ne učini preljuba!

(Pnz 22,22)
(22) Ako se koji čovjek zateče gdje leži sa ženom udatom za drugoga, neka oboje - i čovjek koji je ležao sa ženom i sama žena - budu smaknuti. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz Izraela.

(Izl 20,17)
(17) Ne poželi kuće bližnjega svoga! Ne poželi žene bližnjega svoga; ni sluge njegova, ni sluškinje njegove, ni vola njegova, ni magarca njegova, niti išta što je bližnjega tvoga!"

(Izr 2,16)
(16) da te izbavi od preljubnice i od tuđinke koja laska riječima;

(Izr 6,25)
(25) Ne poželi u svom srcu njezine ljepote i ne daj da te osvoji trepavicama svojim,

(Izr 7,25 sl)
(25) Nek' ti srce ne zastranjuje na njezine putove i ne lutaj po njezinim stazama. (26) Jer je mnoge smrtno ranila i oborila, i mnogo je onih što ih je pobila. (27) U Podzemlje vode putovi kroz njenu kuću, dolje u odaje smrti.

(Sir 9,9)
(9) Ne sjedaj nikad s udatom ženom i zajedno s njom ne pij vina, da ti srce ne podlegne njezinim dražima i da u strasti svojoj ne srneš u propast.

rodoskvrnuće (usp. Pnz 23,1),

(Pnz 23,1)
Neka se nitko ne ženi ženom oca svoga i neka ne odgrće očeva pokrivača.

homoseksualnost (usp. Post 18,20; 19,5),

(Post 18,20)
(20) Onda Gospodin nastavi: "Velika je vika na Sodomu i Gomoru da je njihov grijeh pretežak.

(Post 19,5)
(5) Zovnu Lota pa mu reknu: "Gdje su ljudi što su noćas došli k tebi? Izvedi nam ih da ih se namilujemo?"

općenje sa životinjama (usp. Izl 22,18).

(Izl 22,18)
(18) Tko bi god sa živinom legao, treba ga kazniti smrću.

Naprotiv, osuda onoga što mi nazivamo onanizmom nema temelja u Onanovu prijestupu, prijestupu koji se sastojao u tome što Onan nije htio podići potomstvo svom preminulom bratu (Post 38,9 sl).

(Post 38,9 sl)
(9) Ali Onan, znajući da se sjeme neće računati kao njegovo, ispuštaše ga na zemlju kad god bi prišao bratovoj udovici, tako da ne dade potomstva svome bratu. (10) To što je činio uvrijedilo je Gospodina, pa i njega pogubi.

Osim toga, ima naročitih propisa za svećenike: oni ne smiju oženiti bludnicu ni otpuštenu ženu (Lev 21,7.13 sl).

(Lev 21,7.13 sl)
(7) Neka se ne žene javnom bludnicom i obeščašćenom ženom; niti se smiju ženiti onom koju je njezin muž otpustio. Jer je svećenik posvećen svome Bogu.
(13) Neka za ženu uzme djevicu. (14) Udovicom, otpuštenicom, obeščašćenom i bludnicom ne smije se ženiti. Jedino djevicom između svoga naroda neka se ženi; (15) tako neće oskvrnuti svoga potomstva među svojim narodom, jer ja, Gospodin, njega posvećujem."

Spomenimo najzad da, osim slučajeva hramske prostitucije, bludničenje nije posebno osuđivano (Post 38,15-23; Suci 16,1...),

(Post 38,15-23)
(15) Kad je Juda opazi, pomisli da je bludnica, jer je bila pokrila lice. (16) Svrati se on k njoj i reče: "Daj da ti priđem!" Nije znao da mu je nevjesta. A ona odgovori: "Što ćeš mi dati da uđeš k meni?" (17) "Spremit ću ti jedno kozle od svoga stada", odgovori. "Treba da ostaviš jamčevinu dok ga ne pošalješ." (18) A on zapita: "Kakvu jamčevinu da ti ostavim?" Ona odgovori: "Svoj pečatnjak o vrpci i štap što ti je u ruci." Dade joj jedno i drugo, a onda priđe k njoj i ona po njem zače. (19) Potom ona ustade i ode; skide sa sebe koprenu i opet se odjenu u svoje udovičko ruho. (20) Uto Juda pošalje kozle po svom prijatelju Adulamcu da iskupi jamčevinu iz ruku žene, ali je nije mogao naći. (21) Upita ljude u mjestu: "Gdje je bludnica što se nalazila uz put u Enajim?" Oni mu odgovore: "Ovdje nije nikad bilo bludnice." (22) Tako se on vrati k Judi pa reče: "Nisam je mogao naći. Osim toga, ljudi mi u mjestu rekoše da ondje nije nikad bilo bludnice." (23) Onda reče Juda: "Da ne ostanemo za ruglo, neka ih drži! Slao sam joj, eto, ovo kozle, ali je ti nisi našao."

(Suci 16,1...)
Odatle ode Samson u Gazu; ondje vidje neku bludnicu i uđe k njoj. (2) Žiteljima Gaze javiše: "Samson je došao ovamo!" Opkoliše ga i vrebahu ga svu noć na gradskim vratima. Svu noć bijahu mirni. "Pričekajmo do zore", mišljahu, "pa ćemo ga ubiti." (3) Ali je Samson ležao samo do ponoći, a o ponoći ustade, dohvati gradska vrata s oba dovratnika, iščupa ih zajedno s prijevornicom, metnu ih na ramena i odnese na vrh gore koja je nasuprot Hebronu i položi ih ondje.
Delila izdaje Samsona
(4) Poslije toga zamilova on neku ženu iz doline Soreka po imenu Delilu.

premda mudrosna književnost, koja pokazuje očit napredak u usporedbi sa starim izvještajima, upozorava na opasnosti prostitucije (Izr 23,27; Sir 9,3 sl; 19,2).

(Izr 23,27)
(27) Jer bludnica je jama duboka i tuđinka tijesan zdenac.

(Sir 9,3 sl)
(3) Ne približuj se bludnici, da ne padneš u zamke njezine. (4) Ne druži se s pjevačicom, da te ne smete umijećem svojim.

(Sir 19,2)
(2) Vino i žene izopače razborite ljude, i tko se druži s bludnicama izgubi svaki stid.

2. *Isus* ne kaže ništa o ranijim obrednim propisima. Ne zadržava se u osuđivanju počinjena prijestupa, na primjer prijestupa žene što je uhvaćena na djelu u preljubu (Iv 8,11),

(Iv 8,11)
(11) Ona reče: "Nitko, Gospodine." Reče joj Isus: "Ni ja te ne osuđujem. Idi i odsada više nemoj griješiti."

ili kad izjavljuje da će bludnice, zbog svoje vjere, lakše ući u kraljevstvo nebesko nego farizeji (Mt 21,31 sl; usp. Heb 11,31).

(Mt 21,31 sl)
(31) Koji od te dvojice izvrši volju očevu?" Kažu: "Onaj prvi." Nato će im Isus: "Zaista, kažem vam, carinici i bludnice pretekoše vas u kraljevstvo Božje! (32) Doista, Ivan dođe k vama putom pravednosti i vi mu ne povjerovaste, a carinici mu i bludnice povjerovaše. Vi pak, makar to vidjeste, ni kasnije se ne predomisliste da mu povjerujete."

(Heb 11,31)
(31) Vjerom Rahaba, bludnica, ne propade zajedno s nepokornicima jer s mirom primi uhode.

Uza sve to, pooštrava propise Starog zavjeta pogađajući grijeh koji je u korijenu prijestupa: u želji i pogledu (Mt 5,28; 15,19//).

(Mt 5,28)
(28) A ja vam kažem: Tko god s požudom pogleda ženu, već je s njome učinio preljub u srcu.

(Mt 15,19)
(19) Ta iz srca izviru opake namisli, ubojstva, preljubi, bludništva, krađe, lažna svjedočanstva, psovke.

(Mk 7,21-23)
(21) Ta iznutra, iz srca čovječjega, izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva, (22) preljubi, lakomstva, opakosti, prijevara, razuzdanost, zlo oko, psovka, uznositost, bezumlje. (23) Sva ta zla iznutra izlaze i onečišćuju čovjeka."

Isus je živio među Židovima. A *Pavao*, on je bačen u raspuštenu sredinu velike luke Korinta. Stoga žestoko ustaje protiv svih oblika toga zla: 'ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni mekopuci, ni homoseksualci, ni lopovi, ni lakomci, ni pijanice, ni klevetnici, ni razbojnici neće baštiniti kraljevstva Božjega' (1 Kor 6,9; usp. Rim 1,24-27);

(1 Kor 6,9)
(9) Ili zar ne znate da nepravednici neće baštiniti kraljevstva Božjega? Ne varajte se! Ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni mekoputnici, ni muškoložnici,

(Rim 1,24-27)
(24) Zato ih je Bog po pohotama srdaca njihovih predao nečistoći te sami obeščašćuju svoja tijela,
(25) oni što su Istinu - Boga zamijenili lažju, častili i štovali stvorenje umjesto Stvoritelja, koji je blagoslovljen u vjekove. Amen. (26) Stoga ih je Bog predao sramotnim strastima: njihove žene zamijeniše naravno općenje protunaravnim, (27) a tako su i muškarci napustili naravno općenje sa ženom i raspalili se pohotom jedni za drugima te muškarci s muškarcima sramotno čine i sami na sebi primaju zasluženu plaću svoga zastranjenja.

on neprestano opominje na čuvanje od bludničenja (1 Kor 6,13 sl; 10,8; 2 Kor 12,21; Kol 3,5);

(1 Kr 6,13 sl)
(13) "Jela trbuhu, a trbuh jelima; Bog će i jedno i drugo uništiti." Ali ne tijelo bludnosti, nego Gospodinu, i Gospodin tijelu! (14) Ta Bog koji je Gospodina uskrisio i nas će uskrisiti snagom njegovom. (15) Ne znate li da su tijela vaša udovi Kristovi? Hoću li dakle uzeti udove Kristove i učiniti ih udovima bludničinim? Nipošto! (16) Ili zar ne znate: tko uz bludnicu prione, jedno je tijelo? Jer veli se: *Bit će njih dvoje jedno tijelo.* (17) A tko prione uz Gospodina, jedan je duh. (18) Bježite od bludnosti! Svaki grijeh koji učini čovjek, izvan tijela je, a bludnik griješi protiv svojega tijela.

(1 Kor 10,8)
(8) I ne podajimo se bludu kao što se neki od njih bludu podaše i padoše u jednom danu dvadeset i tri tisuće.

(2 Kor 12,21)
(21) da me opet kada dođem, ne bi ponizio Bog moj kod vas kako ne bih morao oplakivati mnoge koji su prije sagriješili, a nisu se pokajali za nečistoću i bludnost i razvratnost koju počiniše.

(Kol 3,5)
(5) Umrtvite dakle udove svoje zemaljske: bludnost, nečistoću, strasti, zlu požudu i pohlepu - to idolopoklonstvo!

kao realist, zabranjuje veze s bludnom braćom, ali ne s bludnicima ovoga svijeta, "jer biste tako morali izići iz ovoga svijeta" (1 Kor 5,10).

(1 Kor 5,10)
(10) ne općenito s bludnicima ovoga svijeta, ili lakomcima, ili razbojnicima, ili idolopoklonicima jer biste inače morali iz svijeta izići.

Čemu tolika žestina u poticanju? Da kršćane nežidovskog podrijetla zaštiti od ludovanja tijela, Pavao više nema na raspolaganju bedem židovskoga Zakona s njegovim podrobnim propisima. Dakako, njega nije strah reći: "sve mi je dopušteno" (1 Kor 6,12),

(1 Kor 6,12)
(12) "Sve mi je dopušteno!" Ali - sve ne koristi. "Sve mi je dopušteno!" Ali - neću da mnome išta vlada.

jer zna da moral više ne zavisi od ovoga ili onog pisanog propisa, koji je uvijek određen kulturom svoga vremena; naprotiv, moral najtješnje zavisi od veze što je tijelo odsad održava s Gospodinom. Tijelo je hram Duha Svetoga i ud Kristov; "Hoću li otkinuti Kristove udove i učiniti ih udovima bludnice?... Ili ne znate da onaj koji se s bludnicom združi s njom biva jedno tijelo...?" (1 Kor 6,12-20).

(1 Kor 6,12-20)
(12) "Sve mi je dopušteno!" Ali - sve ne koristi. "Sve mi je dopušteno!" Ali - neću da mnome išta vlada. (13) "Jela trbuhu, a trbuh jelima; Bog će i jedno i drugo uništiti." Ali ne tijelo bludnosti, nego Gospodinu, i Gospodin tijelu! (14) Ta Bog koji je Gospodina uskrisio i nas će uskrisiti snagom njegovom. (15) Ne znate li da su tijela vaša udovi Kristovi? Hoću li dakle uzeti udove Kristove i učiniti ih udovima bludničinim? Nipošto! (16) Ili zar ne znate: tko uz bludnicu prione, jedno je tijelo? Jer veli se: *Bit će njih dvoje jedno tijelo.* (17) A tko prione uz Gospodina, jedan je duh. (18) Bježite od bludnosti! Svaki grijeh koji učini čovjek, izvan tijela je, a bludnik griješi protiv svojega tijela. (19) Ili zar ne znate? Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama, koga imate od Boga, te niste svoji. (20) Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga u tijelu svojem!

"Ne brinite se oko tjelesnoga da ugađate pohotama!" (Rim 13,14; usp. Gal 5,16-19).

(Rim 13,14)
(14) nego zaodjenite se Gospodinom Isusom Kristom i, u brizi za tijelo, ne pogodujte požudama.

(Gal 5,16-19)
(16) Hoću reći: po Duhu živite pa nećete ugađati požudi tijela! (17) Jer tijelo žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela. Doista, to se jedno drugomu protivi da ne činite što hoćete. (18) Ali ako vas Duh vodi, niste pod Zakonom. (19) A očita su djela tijela. To su: bludnost, nečistoća, razvratnost,

Tako je s Isusovim dolaskom i Pavlovom naukom spolnost postupno izuzeta iz ozračja sakralnoga. To se kretanje može i mora nastaviti, uz jedan uvjet: da se očuva dimenzija svetosti koja preobražava tjelesnost čovjeka te je bez prestanka uprisutnjuje božanskom svijetu koji je sa svih strana obuhvaća.

-sastavio Milan Kušnjačić, 26.2.2024.